

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Gromon Dezső.

Zombor, 1905. július 24.

Gromon Dezső, v. b. t. t., honvédelmi miniszteri államtitkár, a bácstóvárosi kerület orsz. képviselője több, mint 20 évi buzgó államtitkári működése után öfelsege legmagasabb engedélyével nyugalomba vonult.

Bennünket, bácskaiakat közelebből érdekel Gromon Dezső személye. Tudjuk, hogy Bácsmegye szülötte; volt a vármegyének főispánja, mint ilyen hervadhatlan érdemeket szerzett; azután is, hosszú államtitkári működése alatt mindvégig megmaradt a megye hí fiának. Állandóan érdeklődött a vármegye ügyei iránt s minden bácskai előtt mindig tárva volt az ajtója.

Bácsmegye mindig méltányolta Gromon Dezsőnek, nagy fiának országos érdemeit és a megye iránt tanúsított szeretetét. Ennek fényes bizonyítékát adta a megye és Zombor városa 1894-ben, a mikor Gromon Dezső államtitkári működésének 10 éves jubileumát ünnepelte. Küldöttségileg képviseltette magát Budapesten úgy a megye, mint a város.

Lapunk a 10 éves jubileum alkal-

mából Gromon életrajzát a következőkben ismertette:

Vajszkai és bogyáni Gromon Dezső 1838. augusztusban született Vajszkán, Bácsmegyében.

Atyja vajszkai és bogyáni Gromon Móric, több megye táblabírája, anyja szentkátolnai Cseh Emilia, szerémszegei alispán leánya.

Gromon Dezső szülei egyetlen fiukkal falusi birtokon éltek, mignem atyja korán elhunyan, fenkölt lelkü anyja Bécsbe költözött, hol a legkiválóbb tanerők igénybevételel fiát a leggondosabb nevelésben részesítette, ki részint itt, részint külföldön végezve, Magyar-Óvárott, a gazdasági tanfolyam végzése után, átvette birtokait.

1861-ben a megyei élet alkotmányos visszaállításakor, tiszteletbeli főjegyzővé választották, 1869-ben pedig óriási többséggel választották meg a hódási kerületben, balközépi programmal, országgyűlési képviselőnek, miután a bácsi kerületet Vukovits Sebőnek engedte át.

Nagy vagyona, magas műveltsége, európai látköre egyaránt predestinálták őt megyéjében, úgy a társadalmi, mint a politikai téren a vezérszerepre, de a provizorium alatt a közhivatalt el nem fogadta, teljesen a gazdálkodásnak élt, mignem az 1867-iki kiegyezés megtörténte után ismét tevékeny részt vett a megyei életben, mint a balközép elnöke. Az 1872—75-iki országgyűlésen nem vett részt, mert ezen évek nagyobb részét külföldön

töltötte, de már 1875-ik évben a tovarisovai kerületet képviselte, a melyet most is képvisel, — választói által páratlan ragaszkodással és lelkesedéssel mindig egyhangulag megválasztva.

Az 1875-ik év tavaszán Bácsmegyében rendkívüli árvizek voltak. Gromon itt, mint kormánybiztos, nagy erélye és önfeláldozó tevékenysége által egyaránt elnyerte a király legmagasabb elismerését és megyéje háláját. Ugyanez év augusztus havában Bács-Bodrog megye, Zombor, Szabadka szab. kir. és Baja városoknak főispánjává nevezetett ki. 1878-ban a király, a részleges mozgósítás körül szerzett érdemei elismerésül a szent István-rend kiskeresztjét adományozta neki. Főispánsága alatt első teendője volt, hogy a pánszláv agitációknak addig már veszélyes mérveket öltött erejét teljesen megtörje.

1881-ben, saját kérelmére, a főispáni állástól fölmentették. A belügyminiszter tudatta, hogy öfelsege eddigi buzgó és hí szolgálatától, kiváló érdemeinek teljes elismerése mellett, saját kérelmére, felmenti; egyben a miniszter sajnálattal veszi az államszolgálatból való kiválasztást és eddigi támogatásáért köszönetet mond. Osztatlan tisztelet és szeretet kísérte távozásakor. Zombor városa emlékére egyik főutóját Gromon-utcának nevezte el; a megye közönsége pedig ragaszkodásának, szeretetének számos jeleivel vett tőle búcsút. Egész legendák képződtek jótékonyága, nemesszivüése és nagylelküése felől, míg

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Hadszi Ali effendi.

— Nordau M. után németből. —

Azok a pestiek igazán hálátlan emberek. Velence egy poétának, aki a dogék városának pompáját két középszerű distichonban dicsőítette, kerek ezer aranyat ajándékozott. Róma azzal az ajánlattal örvendezteté meg történetíróját, Gregoroviust, hogy történelmi művét saját költségén adja ki. Még Belgrád is meg tudta becsülni Laboulayet, mivel hogy a szerbek fővárosáról néhány barátságos cikket közölt. Csupán csak a pestiek nem törődtek semmit egy költővel, aki pedig fáradhatatlanul iparkodott vala, hogy a magyar főváros szépségeit elébe tárja a messze keletnek — a legékesebben csengő perzsa ghazelekben és négysoros versekben. Ott élt közöttük, dicsőségüknek ihletett éneklője, de senki még csak ügyet se vetett a szegény Hadszi Ali effendire. Az volt az egyedüli figyelem, amit iránta a hatóság tanúsított, hogy egyszer-másszor a darabantokkal engedély nélkül való házalás miatt bezáratta.

Mert hát az érdemes Hadszi Ali effendit földi javakkal nem áldá meg a szerencse. Azon okokból, miket Schiller a Theilung der Erde című költeményében bőven kifejtett, nem sikerült neki az aranyborju-imádás szolgálatában uradalmat szereznie. S mivel, perzsa a magyarországi hiányos iskolaszervezet következtében, a pestiek között a perzsa nyelv még mindig sokkal kevésbé vala elterjedve, mintsem remélheté, hogy költeményeinek kelendősege által magát tisztességesen föntartathatja: elhatározta, hogy valami kiskereskedést folytat, melynek virágzóbb kifejlődését csak néha gátolta a hatósági szigor hősies beavatkozása.

Valami érdekes alak volt az a nyulánk, fekete szakállas, álmodozó tekintetű, napbaránította keleti ember, aki Pestnek egyszer egyik, másszor másik utcaszögletén rakta ki magával hordott portékáját s mögötte nyugodt kényelemmel várakozott a vevőkre. Állandóan egész sereg iskolás fiu, leány, inasgyerek vette körül, kik nagy érdeklődéssel vizsgálták kirakott kincseit. Valódi üvegből való briliántok tündököltek ottan a szépen kicsiszolt sárgaréz gyűrűkben: török meg

keresztény olvasó feküdt egymás mellett követésreméltó békés egyetértésben; apró kéksek, fogpiszkáló, tüttartó, mi egészítették ki áruaktárát, amely mindezekon kívül még egy, nyilván nem eladó disztárgygyal, egy szépen megmunkált damaszki szablyával büszkélkedett. Szabad volt a kincsek között bárkinek is turkálni s csak ha egy-egy fiu — kinek már az orráról lehetett látni a fizetésképtelenséget — nagyon is gyanusan keresgélt s nagy rendtelenséget csinált, csak akkor tiltakozott Ali és mély torokhangon dorgálta a helytelenkedőt. Perzsa szavait egyszersmind olyan sokat jelentő megmozdulattal tudta kísérsni, hogy tüstént megértette még a perzsa nyelvben a legtudatlanabb suszterinas is.

Hogy vetődött Pestre Hadszi Ali effendi? E kérdésre nem nehéz a felelet. Van a mohamedánusok között egy dervisrend, melynek minden tagja azt a fogadalmat teszi, hogy folytonos zarándokló életet él. Ennek a rendnek a tagjait hadsáknak hívják. A hadsáknak nincs hazája, vagy jobban mondva: hazája az egész izlám világ. És az izlám sohase mond le az olyan tartományról, mely egyszer birtokában volt. Amint a királyok azoknak a

lovagias, férfias jelleme még politikai elleneit is tiszteletre kényszeríté. Egyik rajongó tisztelője, híres magyar festőnk, Eisenhut Ferenc is, kinek első kiképzéséről gondoskodva, azután megszerezte az állami ösztöndíjat, mely lehetővé tette neki tanulmányait külföldön befejezni. Az egész Bácsmegyéből most is mindenki hozzáfordul kérésével, panaszával, bajával és ő egyenkint fölkarol mindenkít, ki nem fáradva soha, segítve mindenütt, soha sem találva túlnagynak, sem tulsekélynek a szolgálatot, mit kívánnak tőle. Áldva is említi mindenki nevét.

1882-ben, mint a csángó-telepítés és a kubini ármentesítés kormánybiztosa lett kiküldve. Ott is ritka erélyvel és tapintattal vetett véget a talált rendetlenség és visszaéléseknek, mi által a telepítések és visszabályozási ügyek gyökeres rendezést, a bajok pedig orvoslást nyertek. Pancsován, hol székhelye volt, a magyar szellem és hazafias érzület fejlesztését végtelenül előmozdította, lekötelező, finom modorával megnyerte mindenki ragaszkodását.

1885. november 13-án nevezte ki a király honvédelmi államtitkárrá, mely állásban miniszterével vállvetve és szoros összetartásban óriási munkát végezett a honvédelem minden ágában.

Hogy e munka milyen nagy, elképzelhető, ha tudjuk, hogy a lefolyt tíz év alatt honvédelmi budgetünk megkétszereződött.

Hivatalában bámulatos munkás; igazságos, szigorú, de rendkívüli nemeslelkűnek ismerik alárendeltjei. A legelőzékenyebbnek és feltétlenül megbízhatóknak mindenben azok, kik bármilyen ügyben érintkeznek vele.

1890-ben a király a vaskorona II. oszt. rendjével tüntette ki államtitkári minőségében szerzett kiváló érdemei elismerésül.

*

Azóta több, mint 10 éve mult el ismét. Ezt az időt is szakadatlan szorgos munkálkodás, a honvédelmi miniszterium buzgó vezetése jellemzi. Ófelsége ez alatt az idő alatt az első osztályú vaskorona-rendet adományozta neki és valóságos belső titkos tanácsosává ne-

vezte őt ki, ezzel is méltányolván nagy érdemeit. Most pedig, a mikor nyugalomba vonult, a hivatalos lap a következő legfelsőbb kéziratot közölte:

Magyar honvédelmi miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy vajszkai és bogyáni Gromon Dezső államtitkár saját kérelmére nyugalomba helyeztesék és neki ez alkalomból a védekező és nevezetesen a honvédség, népfelkelés és csendőrség intézménye körül több mint 20 éven át, államtitkári minőségben, mindenkor egész odaadással teljesített kiváló, hű és sikeres szolgálataiért teljes elismerésem tudtul adassék.

Kelt Ischlben, 1905. július 9-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BIHAR FERENCZ s. k.

*

Ez a kézirat a legszebb és legméltóbb elismerése Gromon Dezső érdemeinek.

A Schweidel-szoborbizottság érdemeinek megörökítése.

A közigazgatás gépezete, habár lassan, halad. Meg voltunk győződve, hogy a Schweidel-szoborbizottság érdemeinek elismerése a megajándékozott város részéről nem az intéző körök közönbösségén mulik, hanem csak az ügyintézés folyamatának lassúsága miatt késik. Örvendünk, hogy meggyőződésünkben nem csalódtunk.

Mert szobraink története arról tesz nyilvánvaló bizonyosságot, hogy szoborbizottság oly lelkes, időt és fáradságot egyáltalán nem kimélő tevékenységet még nem fejtett ki Magyarországon, mint a mi Schweidel-szoborbizottságunk; de fényesen tanuskodik egyuttal arról is, hogy biztos siker koronáz minden

törekvést, mely lángoló lelkesedésből fakad s komoly, rendületlen, szívós akaratnak erejéből táplálkozik.

Emlékszobraink létesülésének történetében szinte példátlanul áll az eset, hogy egy lelkes pillanatban a társadalom névtelen tömegéből egy vértanu emlékének megörökítésére alakult bizottság ugyszólván magára, a legfelső és legalsó hivatalos körök támogatása nélkül olyan esodálatosan rövid idő alatt elérje a célt, melyet maga elé tűzött. Aki ismeri társadmunkát, mily nehéz mozdulatlan nyugalomból kiemelni s áldozatkészségét bármily nemes célra megnyilatkoztatni, az elgondolhatja, mekkora lelkesedés- és munkaenergiát kellett a bizottságnak kifejtene, hogy fáradságának gyümölcsét rövid két esztendő alatt leszakítva a közönség lelki gyönyörűségére ki is állithassa.

Mi, akik tudjuk méltatni az igazi érdemet és minden kínálkozó alkalmal tényleg méltatjuk is, nagy lelki megnyugvással, szinte hálával fogadjuk a városi törvényhatósági bizottság határozatát, melylyel a Schweidel-szoborbizottság érdemét, mint igen helyesen mondja, az utókornak buzdító példálul jegyzőkönyvében megörökítette.

Ez a legkisebb, de egyuttal legszebb jutalom, mit a város a bizottságnak és a bizottság érdemes elnökének nyújtott. Amit a bizottság kiérdemelt, azt a város e határozatával megadta.

Örömmel jegyezzük fel, hogy kitüntetett és kitüntető kötelességét példásan teljesítette.

*

Hauke Imre polgármester a következő átirattal adta értésére a kitüntetett leiratot Vértesi Károlynak, a szoborbizottság elnökének:

tartományoknak a nevét is fölveszik címükbe, melyeket elődeik évszázadokkal előbb már elvesztettek: az Izlám is birtokának tekint oly országokat, melyekben már régóta nem emelkedik az égnek egyetlen mecsetnek karesu minaretje s könnyed kupolája sem. Valamint a történelem előtti geológiai korszakok tengerei mindenütt kagylómaradványokat hagytak hátra, miket most a szárazföldek magas hegyein találni: a törökáradat is, mely Európát másfél századon át előzönlötte, lefolyása után is még mindenütt hagyott valami nyomot, valami mohamedánus szentnek a sírját. Budán is van nyugvóhelye aféle szentnek: Gül Baba, a Rózsák atyja, alussza ottan örök álmát. S egy régi, düledező mecset, mely sírja fölött emelkedik, az egyetlen emlékjele ezen a vidéken a török uralom hajdani nagyságának és hatalmának. Kína határától, Indiától a budai hegyekig a szentsíroknak szakadatlan láncolata húzódik. Sok közülök, egykor mohamedánus földbe ásva, ma már hitetlenek lakta vidéken van. A hadsíkknak egész raja pedig örökös vándorlásban található s jár egyik szentsírtól a másikhoz. S jámbor muzulmánok sem oly messzefekvő, sem oly

elrejtett nyugvóhelye nincs, hová évenként néhány hadsi el ne kerülne, hogy ott ararabolva korán-verseket mormoljon, Allah jóságát és bölcsességét alázattal magasztalja s aztán tovább folytassa szüntelen zarándoklását. A mohamedánusoknál az a jámbor hiedelem uralkodik, hogy azok a megboldogultak, kiknek sírja ma már a hitetlenek országában van, bubánatukban a pokol hidjáról alázuhannának, mihelyt megtudnák, hogy nyugvóhelyük vidékéről a félhold már lehányatott. Azért kell sírjukat időről-időre mozlimeknek fölkeresniök, hogy őket megtartsák abban a hitükben, mintha még minden úgy volna, mint életükben volt és a félhold még mindig zavartalan fényvel tündökök.

A hadsík nem koldulnak. Kelet verőfényes országaiban, hol ég és föld oly jól gondoskodnak a szegény emberekről, mint a szerető szülék kiskoru gyermekükről, holott árnyas födelű kutfök, vagy valami mecset vendégszerető szállást, az utféli fügefá megédes eledelt nyújtanak: az egész napot jámbor, szemlélődő semmittevésel tölthetik. Hanem ha a gyaurok barátságatlan vidékeire kerülnek, ahol az ég épen oly zordon, mint

az emberek erkölce, holott a börtön az egyedüli hely, melyben ingyenes szállást találni: ottan mindenféle cseesebecsével kereskednek s úgy szerzik meg, ami csekély szükségletük kielégítésére szolgál.

Hadsí Ali effendi eféle zarándok dervis vala. Sok országot, sok népet megismert. Három világrész folyamaiban fürösztötte utiporlepte lábait. Hallotta a Ganges, az Eufrates, a Nilus meg a Duna habjainak esobogását. Tudta mindazon népek nyelvét, melyek a távol Himalája tövétől a Kaukázusig lakoznak. Hazájában, Perzsiában, híres költő volt. Az utcai énekesnök, az alme-k, még ma is énekelik szerelmi dalait Bagdad piacain. Zarándoklása közben egy tavasszal Pestre is eljutott. Legottan több ismert keleti nyelvész látogatott meg: Vámbéryt, Goldziheret s másokat s perzsa betűkkel magyar szókat írtott föl velük, melyek neki a mindennapi érintkezésben nélkülözhetetlenek voltak: számokat, pénznemek elnevezését, portékáinak a nevét és a többi.

Szinte alig hiheti az ember, hogy a perzsa dervis a pesti keleti nyelvészeket ismeri, pedig mégis úgy van. Valahol Rumeli-

Tekintetes

Vértesi Károly
ügyvéd urnak mint a Schweidel József szobor-
bizottság elnökének
Zombor.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi július hó 3-án megtartott rendes közgyűlésén, — a város polgármesterének előterjesztésére 124/közgy. szám alatt egyhangú lelkesedéssel hozott határozatával kimondotta, hogy mivel a város díszére emelt szabadságharcunk dicső vértanúja Schweidel József nemes alakját ércben örök időkre megőrző emlékszobor létesítését egyedül és kizárólag a nagyérdemű szoborbizottságnak és különösen **Tekintetességednek** mint e bizottság fáradhatlan és buzgó elnökének köszöni, — úgy a lelkes szoborbizottságnak, mint **Tekintetességednek**, ki a bizottság működését hazafias lelkesedéssel irányította és vezette, — legmélyebb köszönetét kifejezendő hervadhatlan érdemeit az elismerés jeléül, valamint az utódok buzdítására is közgyűlési jegyzőkönyvében megörökíti.

Midőn törvényhatósági bizottságunk ezen egyhangú lelkesedéssel hozott határozatát kivonatilag legnagyobb örömmel van szerencsém tekintetességednek imitt mellékelve megküldeni, kérem fogadja ezzel együtt kiváló tiszteletem és változatlan nagyrabecsülésem legőszintébb nyilvánulását.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1905. évi július hó 3-án tartott rendes közgyűléséből.

A város közönsége nevében:

Hauke Imre, polgármester.

Maga az ide vonatkozó jegyzőkönyvi kivonat így szól:

KIVONAT

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1905. évi július hó 3-án tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

124. sz. kgy. 1905.

A város polgármesterének jelentése Schweidel József vértanu leleplezett emléksobrának a város közönsége nevében történt átvétele tárgyában.

Határozat:

(Kihagyva a kihagyandókat.)

Végül tekintettel arra, hogy az emlékszobor létesülését a város közönsége kizárólag a szoborbizottság buzgó elnökének és tagjainak köszönheti, kiknek lelkesedése szülte a szobor eszméjét, buzgalmuk váltotta valóra és rendezte a leleplezés fényes és a vértanu emléke iránt érzett kegyelethez méltó ünnepét, a polgármester részéről tett indítvány elfogadásával a törvényhatósági bizottság határozatilag kimondja, hogy a szoborbizottság fáradhatlan érdemes elnökének Vértesi Károly urnak, valamint a szoborbizottság buzgó tagjainak a szobor létesítése körül szerzett hervadhatlan érdemeit az elismerés jeléül, valamint az utódok buzdítására is közgyűlési jegyzőkönyvében megörökíti és erről a bizottság elnökét jegyzőkönyvi kivonattal értesíti.

Kmft.

A kivonat hitelül:

Gyurisits György, főjegyző.

H i r e k.

Hirek az egyházmegyéből.

Simrák Béla kinevezett martonosi plébános helyébe szabadkai tanítónőképződei hittanár és elemi iskolai hitoktatóvá dr. Hübner Gyula, a megszünt zombori óvónőképzőintézet igazgató-tanára, ügyvezető hitoktatóvá pedig Kersch Mihály neveztetett ki. — Pala Ferenc ujmisés kápláni minőségben Veperdre küldetett.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Sztrilich Sándor zombori telekkönyvvezetőt hasonló minőségben a kalocsai kir. törvényszékhez helyezte át.

Választások. Sztapár községében a folyó hó 20-án megejtett választások alkalmából községi orvossá dr. Demetrovits Szilárd, segédjegyzővé Milits György eddigi h. segédjegyző és irnok-végrehajtóvá Metz Ferenc választattak meg.

Közgyűlés a városnál. Zombor sz. kir. város törvényhatósága f. hó 25-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen többek között tárgyalás alá kerül a Fejérváry kormányának a törvényhatóságokhoz intézett „intő szözeata” is.

Piaci drágaság ellen. A belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, amelyben utasítja az illető rendőrkapitányságokat, hogy dolgozzanak ki a helyi viszonyoknak megfelelő piaci tarifákat. Reméljük, hogy ily uton sikerül a min-

den téren mutatkozó túrhetetlen drágaságnak véget vetni.

Jegyzőválasztás.

Levelezőnk írja: A monostorszegi községi jegyzői állás nagy érdeklődés és a községi képviselőtestület élénk részvétele mellett f. hó 22-én tölthetett be. Az állás elnyeréséért 10 pályázó jelentkezett, nevezetesen: Késmárky Géza, Odry István, Tessényi Oszkár, Hirmann Máté, Szalay Zsigmond, Sztrilich Jenő, Odry Károly, Becker József, Pigety Aladár és Knezevich József. Ez utóbbi a választás előtt visszalépett. A választást Vujevich Lajos főszolgabíró vezette. A pályázók mindegyike kandidáltatott. Ezzel a ténnyel biztosítva volt a képviselőtestület szabad választási joga és a pályázók nemes versenye. A lefolyt névszerinti szavazás frappáns módon igazolta, hogy a közbizalom osztatlanul és majdnem egyhangulag Tessényi Oszkár felé irányult, mert a leadott 39 szavazat közül 36 javára esett. A szavazás eredményének kihirdetése általános örömet keltett. Vujevich főszolgabíró emelkedett szellemű beszédben üdvözölte az új jegyzőt, aki szívből jövő szavakkal mondott viszont köszönetet a képviselőtestületnek. A hivatali eskü letétele után — ősi szokás szerint — áldomás következett. A lelkes hangulatot számos felköszöntő fűszerezte. Az első Ondrus Gyula kincstári főerdész mondotta. Hatásos szavakkal emlékezett meg Alföldy Gézáról és utódjáról, az új jegyzőről. Tessényi a népszerű főszolgabírót: Vujevichot éltette. Vujevich a községi képviselőtestülethez szolt; ezek nevében pedig Molnár Nándor beszélt. A kedélyes multság a késő délutáni órákig eltartott, amikor az illusztris vendégek egy része a hajóval hazautazott.

Alapszabályok jóváhagyása.

Az óbecsei általános népkör és az apatini szabad lyceum egyesület alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal el látta.

Aljegyzőválasztás.

Bácskereszturon megürült aljegyzői állásra egyhangulag ifj. Mihálovits Sándor eddigi helyettes aljegyzőt választották meg.

Életmentő önkéntes.

A szabadkai 6. honvédegyezred most tartja nagygyakorlatait Mélykuton. Az ezrednek Abrahamovitz János nevű önkéntese vasárnap Bácsalmáson időzött. A délutáni órákban észrevette, hogy egy kis fiút, aki a Sós tóban fürdött, az ár elragadja. Abrahamovitz habozás nélkül a vízbe vetette magát és a már fuldokló gyermeket nagy fáradsággal kimentette. A jelen voltak lelkesen megélték a bátor életmentőt.

ában, a Balkán lábainál, vagy még távolabb, mélyen Anatólia belsejében, valami karaván-szerályban találkozik egy nyugatra igyekvő hadsi egy olyannal, aki keletre vándorol. Hallgatva ülnek egymás mellett a divánon vagy a gyékényen. Ujjai az olvasó gyöngycit morzsolják, ajkuk koránverseket mormol. Hirtelen megszólal az egyik, mondván: „Testvér! Te napnyugatnak vándorolsz, a hitetlenek országába. Ha a madsarlik városába, Pestre érsz, menj csak egy nagy palotába, mely a Dunaparton emelkedik. Akadémia palotának hívják. Ejtsd csak ki ottan Vámbéry és Goldziher effendi nevét és oly férfiakhöz vezetnek tégedet, akik istenfélők és az idegenek iránt jóságosak!” Felel a másik: „Testvér! Te Kelet felé irányítod lépteidet és Benaresbe akarsz jutni. Lépegess csak ott a Bazáron végig s hol két selyemkereskedő között egy fegyverkereskedő boltját találod, menj oda be, mondj Salem aleikum-ot és jól lésszen dolgod”. Így hordják szét a hadsik a vendégszerető emberek hírét messze világrészekbe s ahol egymással találkoznak, kicserélik a kipróbált címeiket.

Pesten csakhamar otthonos lett Hadsi

Ali effendi. De hiszen nem is valami sok kellett neki ahhoz. Pártfogói kieszközltek neki a hatóságnál az engedélyt, hogy a városban tartózkodhasson s már most hozzáfoghatott az üzletéhez. Elhagyva éjjeli tanyáját, minden reggel bejárta az utcákat portékáival. Ahol árnyékot s kis tiszta helyet talált, leterítette szőnyegét, keresztbevetett lábakkal elhelyezkedett, kirakta áruit és keleti türelemmel várta a vevőket. Egykedvűségét semmi se tudta megzavarni. Ha a gyerekek pajkoskodtak vele, mosolyogva fenyegette meg őket ujjával. Egy fiúnak, aki egyszer egy tüt szurt hátulról a turbánjába, igen épületes és erkölcsös intőbeszédet mondott perzsául s végül a tanulságot e két szóba foglalta össze: „Nem szíp!” — melyet komoly fejesóválással kísért. Haragudni nem tudott, fölingerelni lehetetlen volt.

Ha jött egy katona, aki — rendszerint tót leány — kedvesének valami elmes meg-lepetést akart szerezni s üvegbriiliántos rézgyűrűt vagy akár türkizes ezüstkarperceet akart venni: Ali nyugodtan megvárta, míg az kikereste, amit akart s akkor megmondta az árát, mondjuk: harminchárom krajeárt. A

vevő ellenajánlatot tett, rendszerint kiabálva, mintha a hangos magyar beszédet jobban megértene a perzsa, mint a halkán mondottat. De Ali egy szót se szolt többet s a gyűrűt oda nem adta volna huszonkét és fél krajeárért sem. Csak ha kerek egészében megadta valaki a kívánt árt, akkor adta oda a portékát, fogadta el a pénzt s szinte előkelő mozdulattal olvasatlanul tuszójebe rejtette. Alkudozni, kocódni soha sem engedett magával; az neki üzleti elve volt. Hogy ily körülmények között, tekintve a eselédesség körében uralkodó üzleti szokásokat, valami briliáns jövedelme nem volt, magától értetődik.

Mikor gondolta, hogy már elég bevétele van, vagy pedig unatkozott: valami óeska zsebkendővel leterítette portékáit s szőnyegén álomra hajtotta a fejét. Tolvajaktól nem félt. S a közönség jólelkűségében, becsületességében soha nem is csalatkozott. Néha a költői ihlet is megszállta. Olyankor elővett az övéből egy kis elsárgult könyvecskét s ceruzájával perzsa verseket irt bele. Ha olyankor vevők akarták zavarni, önkéntelen elutasító mozdulatot tett s néha órahosszat ügyet se vetett környezetére. Ha a vers elkészült,

† **Halálozás.** Szerbográdi Nikolits Ulászló, nyugalmazott m. kir. miniszteri osztálytanácsos, zombori földbirtokos folyó hó 21-én életének 73. évében Bécsben elhunyt. A holttestét a rokonság Zomborba szállíttatja és a helybeli görög keleti temetőben lévő családi sírboltban helyezi örök nyugalomra. A gyászoló rokonság a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy hön szeretett jó atyánk, nagyatyánk és apósnk Szerbográdi Nikolits Ulászló nyugalmazott magyar királyi miniszteri osztálytanácsos, zombori földbirtokos, vaskorona-rend III. osztályu birtokosa, Szent István-rend irnoka stb. hosszú és súlyos betegség után életének 73. évében 1905. évi július hó 21-én este 1/2 11 órakor Bécsben jobblétre szenderült. A drága halott hült teteme Bécsből Zomborba szállíttatni és 1905. évi július hó 25-én délelőtt 7 órakor a helybeli vasúti állomásról egyenesen a Nagyboldogasszony temetőben lévő kápolnába vitetni, ott a görög keleti egyház szertartásai szerint beszentaltni és a családi sírboltba örök nyugalomra helyezni fog. Zombor, 1905. évi július hó 24-én. Béke lebegjen hamvai felett! Szerbográdi Nikolits Izidor, fia. Eibl született Szerbográdi Nikolits Anna, leánya. Szerbográdi Nikolits született nemes Paukovits Ida, menyje. Eibl Maximilián, veje. Szerbográdi Nikolits László, Eibl Richárd, Eibl Alfréd, unokái.

Irnökválasztás. A monostorszei irnoki állásra a f. hó 22-én megtartott választás alkalmával Jáger Sándor választott meg.

A szabadgondolkodás nemzetközi kongresszusa. Folyó évi szeptember 4., 5. és 6-án tartatik meg Párisban a szabadgondolkodás egyetemes kongresszusa — melyre már eddig tizenöt ezren jelentettek be részvételüket. Ez a kongresszus impozáns módon fogja kifejezésre juttatni, hogy az előítéletől ment tudomány által megállapított igazságok a művelődés terjedésével mily elementáris erővel törnek maguknak utat az emberiség minden nemzetének valamennyi rétegében. A kongresszusnak különös aktualitást kölcsönöz az a körülmény, hogy a szabadgondolkodók a nemzetközi gyülekezetüket győzelmi ünnepévé fogják avatni annak a diadallal megvívott harcnak, mely Franciaországban az állam és az egyház kettéválasztása körül nemrég lefolyt. A kongresszus tudományos jelentőségét és erkölcsi súlyát nagy mértékben növeli az, hogy előadói között a tudomány legkiválóbb képviselői helyet foglalnak. Így Marcelin Berthelot, akadémikus, a tud. akad. titkára, Odon de Buen, barcelonai egyet. tan., Hector Denis bruxellesi egyet. tan., Haeckel Ernst, jeni egyet. tan.,

Giuseppe Sergi, római egyet. tan., Gr. Petit Yean szenátor, a cong. t. elnök. biz. elnöke és Leon Turnemont a szab. gond. nemzetk. szövetségének főtitkára előadásokat fognak tartani. A kongresszus napirendje a következő: 1. Egy új Encyclopaedia tervezete. 2. A tudományos erkölcsstan (az Isten fogalma nélkül). 3. Az állam és az egyház kettéválasztása. 4. Nemzeti és nemzetközi szervezet. 5. A világbéke. A kongresszus ekként jelentős manifesztációk színhelye lesz. A résztvevők tiszteletére ünnepélyeket és kirándulásokat fognak rendezni Franciaország különféle vidékein. A kongresszusi tagoknak egész Franciaországban félárú utazási jegyeket bocsátanak rendelkezésére, s tárgyalások folynak az iránt, hogy a többi államok is hasonló kedvezményt engedélyezzenek a résztvevőknek. A kongresszuson való részvételre jelentkezhetni irásban folyó évi augusztus 10-éig a Társadalom-tudományi olvasókörmél (Budapest, VI. Eötvös-utca 41 b.), valamint szóbelileg ugyanott minden kedden 4—5-ig s minden pénteken 5—7-ig, mely napokon részletes felvilágosítás is kapható. A résztvenni szándékozók csupán 5 franc részvételi díj fizetésére kötelezik magukat.

Ebzárlat. Lestyevits Titusz helyettes rendőrkapitány rendelete folytán városunkban 40 napi ebzárlat rendeltetett el, melynek tartama alatt a kutyák porázzal és szájköszárral látandók el az ebtulajdonosok által az utcára vitel alkalmával.

A bécsi mérték és a magyar fakereskedelem. Az Országos erdészeti egyesület anomáliára hívta föl a kereskedelmiügyi miniszter figyelmét. Mig ugyanis a keményfánál már rég be van vezetve a méterrendszer, addig a puhafát még mindig a régi öl, illetve láb mérték szerint fűrészelik. Ennek hátrányát érzik az építőmesterek is, mert a mai építészet összes számításai már a méterrendszeren alapulnak és így folytonos átszámítás válik szükségessé. Szükséges tehát az anomália megszüntetésére oly értelmű intézkedés, hogy köteleztesse az összes kereskedők és különösen a fűrészgéptulajdonosok, hogy a puhafánál eddig használt bécsi mérték helyett a méterrendszert fogadják el.

Halálozás. Dr. Nemes Sándor ügyvéd, az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt elnöke, az „Ujvidéki Hírlap” felelős szerkesztője, Ujvidék sz. kir. város törvényhatóságának bizottsági tagja stb. folyó hó 21-én éjjel 1 órakor Bécsben tevékeny életének 47. évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Öngyilkos lelkész. Langhoffer Károly kiszácsi evang. lelkész csütörtökön reggel eltávozott hazulról. Miután utóbbi idő-

ben a buskomorság jelei voltak rajta észlelhetők, családja a mint az eltávozását észrevette, azonnal keresésére indult, de eredménytelenül. Csak másnap reggel találták meg arra haladó emberek Páros alatt a csatorna partján fekvő kezein átvágott erekkel Langhoffert, kit azonnal hazaszállítottak. A szerencsétlen lelkész, ki tettét pillanatnyi elmezavarban követte el, még él, de életben maradásához a szenvedett nagy vérvesztés következtében nincs remény.

Választás. Csonoplya községében f. hó 20-án ejtették meg a kántortanítói választást, mely alkalommal Hervanek Gyula bátyói kántortanító választott meg.

Egy házkutatás eredménye. Lipozenecies János szabadkai lakos Csantavéren a múlt héten a kelleténél egy kicsit többet betalált szedni a joból. Ily kapatos fővel indult ki a tanyára. Utközben a kocsin elaludt, s a lovak közel vitték Baráth Sándor magyarkanizsai lakos elhagyatott tanyájához. Baráth Sándor az udvaron aludt és midőn meghallotta a kocsizörgést, fölkapta Werndfele fegyverét és se szó, se beszéd, célba vette a kocsin ülő alakot és rülött. A lövés az illetés támláján keresztül a gyomor mellett furódott a testbe. A golyót még akkor éjjel kivették. A csantavéri csendőrök másnap kimentek Baráthhoz, azonban ő sem a puskáról, sem a lövésről nem akart tudni. A csendőrök házkutatást tartottak, s nemesak a Werndfele fegyvert, de egy fényképező készüléket, egy 20 koronás negatív képet rézlemezre művészi kivitelben, egy számozást és egy közönséges prést találtak. Baráth azzal védekezik, hogy ezeket a dolgokat tanító komája, Wiesner Károly hagyta nála.

Elégett lovak. Bednárecz Károly, magyarkanizsai községi főkerítésnek a népkertben levő istállója a múlt héten ismeretlen okból kigyulladt. A tűz oly gyorsan harapódzott el, hogy az istállóban levő két lovat nem lehetett kihozni, s így azok bennégtek. Leégett az istálló mellett levő kocsiszin is a benne levő kocsival szánnal és lószerszámmal. A kár körülbelül 1000 koronára rug.

A Gazdák biztosító szövetkezte helyi ügynököket keres. Értekezhetni Sarlay Lajosnál Feeske-utca 48. sz.

Művészet — Irodalom.

A kigyóhaju Meduzát megölte Perzeusznek történetével elkezdte az Endrei Zalán Világ Történelmének e heti füzeté az érdekes görög hősrégék közlését, amelyeknek egész sorozata: a kegyetlen Medea és az aranygyapju elrablása; Thezeusz, Herakles

odamentte a körülállókat, kik sűrű tömegben fogták körül s verseit félig énekelve elszavalta előttük. Füle gyönyörködött saját alkotásának zeneiségében. Az előadás hevében talpra állt, szeme ragyogott, hangja emelkedett. Az egyes versekhez magyarázatokat fűzött. Kimutatta hallgatóinak a hasonlatok szépségeit, a fordulatok elmésségét s mikor elvégezte s tekintetét körülhordozá a bámulva rámeredő hallgatókon, mosolyogva szokta erősíteni: „Szíp, szíp!” — miközben ujjával a könyvecskére mutatott.

Pesti tartózkodásának legelső napján már egy négysoros ghazelt költött, mely szabadon lefordítva ilyenformán hangzik:

Te szép város! kebled' nemes érzelmű népek lakják,
Derekadra az ős Duna kötö ezüst szalagját,
Smaragd hegyek, mint diadém, körülük büszke földet, —
Mért fordítá el tőled, óh, a félhold areuláját?

Valamelyik nap egy köszívű darabant letartóztatta s puskatussal taszigálva a város házára hajtotta. Igazolta magát s pár óra mulva szabadon bocsátották. A durva rendőrön a következő gunyverssel boszulta meg magát:

Mint Szamarkand utcáin át teherhordó tevék üzik,
Szegény fejem' azonképen — habár semmit se vét —
[üzik.

Szidalommal, puskatussal versz, taszigálsz, vad poroszló,
Lelkedet majd a démonok — mert velem ezt tevéd —
[üzik.

Naponként költött egy-egy magasztaló verset Pest városáról s a magyarokról. Megénekelte a budai hegyek szépségét, a hatalmas Duna nagyszerűségét, a pompás palotákat, a déleceg férfiakat, a szép asszonyokat. S mikor egy esomé ghazelt összeirt, elment pártfogóihoz s fölolvasta nekik. Gyakran napközben is hazavitte portékáit s meglátogatta Vámbéryt vagy Goldziheret. A küszöbön lehuzta a papucsát. Szóltanul belépett a szobába, szóltanul köszönt, kezével homlokát, ajkát meg mellét érintve. Odament a könyvszekrényhez s a jól ismert helyről elővette Firduzi hőskölteményét vagy Hafiz isteni költeményeit, avagy Omar Chejjam pajzán verseit. Maga alá huzott lábakkal leült a padlóra, egy órahosszat olvasta perzsa költőt, aztán becsapta a könyvet, megcsókolta, rendesen helyére tette s ép oly hallgatóságos köszönnel távozott, mint ahogy odament.

Igy mult el egy nyár. Ősz lett. A fák hullatni kezdték leveleiket, a feeskek utra készülődtek. A mi Hadszi Ali effendinken is csakhamar nagyon meghűvösödött a kék kartonkaftán és egyszer csak nem látták többé Pest utcáin.

Kaftánja két szárnyát egymásra vetette, övét szorosabbra kötötte, turbánját újra csavarta, fogta göröcsös botját, mely a Küenlüntől a Gellérthegyig kísérelte volt s megint elkezdte vándorlását. A város végén megállott, még egyszer visszanézett, kezével homlokát, ajkát és mellét érintette s aztán szóltanul, vissza se tekintve, folytatta utját Kelet felé.

Évek multával talán Bassora bazárjában egy szép alme mandolin kíséret mellett énekli a dalt, melyet az utazó dervis költött a távol nyugat vendégszerető városának magasztalására. S a körben ülő vásáros népkedvteléssel ingatja fejét a ver ritmusára:

Te szép város! kebled' nemes érzelmű népek lakják,
Derekadra az ős Duna kötö ezüst szalagját,
Smaragd hegyek, mint diadém, körülük büszke földet, —
Mért fordítá el tőled, óh, a félhold areuláját?

hőstettei; a trójai háboru stb. mind olyanok, hogy ismeretük az általános műveltséghez elkerülhetetlenül szükségesek. Az e heti füzet egyúttal gazdagon tarka a leghíresebb görög szobor műremek képeivel. — A füzetek minden héten vasárnap jelennek meg. Egy füzet ára 40 fill. (20 kr.). Az egész munka 70 füzet lesz. A munkából mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Világ Történelmi kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

A „Vasárnapi Ujság“ július 23-iki száma 25 képpel jelent meg. Első helyén Zala György új művét, Mátyás király szobrát mutatja be, melyet a művész az ezredévi nagy emlékmű számára mintázott. A szépirodalmi közlemények közt van Camoens egy szép szonettje Endrődi Sándor fordításában, Sajó Sándor költeménye, Mark Twain humoros elbeszélése (képekkel) s a „Regény-tány“ mellékleten Nagy Endre eredeti és Hamlin Gorland angolból fordított regénye (képekkel). Egy eredeti levél s három kép a szentpétervári történelmi képképzés nevezetesebb s főleg magyar vonatkozású tárgyait ismerteti. Spaits Sándor honvédkapitány által a mandzsországi harcokról hozott eredeti fényképek, a japánok által rommá lőtt „Orel“ orosz hadihajó képe s az oroszországi események négy szereplőjének arcképe vonatkozik a harcra és oroszországi eseményekre, valamint egy ismeretlen cikk a zemsztvókról, melyek épen most üléseznek Moszkvában. További közlemények: Molnár Viktor új államtitkár és Szentimrey Kálmán az elhunyt honvédménházi parancsnok arcképe és életrajza, a zelenikai üdülőhely képe, három kép a Hortobágyról, stb. s végül a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetemek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Könyvismertetés. A magyar komlóművelésről. Irta: Cséser Lajos szaktanár. Az Erdélyi Gazdasági Egylet könyvkiadó vállalatának XLIX. füzetét most jelent meg. Bővebb kritikai méltatást nem nyújtunk ezúttal, mert az később következik szakavatott tollból, csak tájékoztatni óhajtuk a magyar gazdaságközönséget, hogy a jelzett 77 oldalos füzet a komlótermesztés legújabb s gyakorlatilag is bevált eszméit hirdeti röviden, s mindenütt a hazai viszonyok s gyakorlat jól megrostált adatai dominálnak. A bevezetésben a komlótermesztés története van megírva, s helyzete a mezőgazdasági üzemben. Az I. fejezet a komlónövényzet s életéről szól, a II. fejezet, új komlóskertek telepítési szabályairól, itt párhuzamosan ismerteti az erdélyi karós s az alföldi dróttrendszert. A III. fejezet az egy év alatt előforduló komlóskerti munkákról tanít ki; a következő IV. fejezet a komlóskert trágyázásáról, tekintettel a műtrágyákra; az V. fejezet komlótermés kezeléséről, tekintettel a fűtött komlószárító szerkezetekre. VI. fejezet a befejezésben haszon-számítások, mérlegek, jövedelmek, komlóforgalom, s árhullámzás érdekes adatai csoportosítvá. A szöveget 41 kép tarkítja, azok egyrésze eredeti magyar felvételek után készült. A füzet — melyre még visszatérünk — fent jelzett vállalatnál Kolozsvárt egy koronáért rendelhető meg.

Csarnok.

Aranykalászkok.

— Nagy férfiak szép mondásai. —

Megbocsátani és feledni — ebből áll a derék ember boszúja. Schiller.

A genie nem tanul, hanem tud. Hivatás, adomány, talentum vagy hányféleképen hívják; talán inkább inspiráció. — Némely

ember holtig tanulja azt, még sem tudja soha, a másik bele sem néz, mégis megérti. Jókai.

Az aggkor több redőt von szellemkörünkre, mint arcunkra. Montaigne.

A mit egy nő meg akar tudni, azt kivészi sirással, vagy kéréssel, vagy édes csókkal. Mikszáth.

Angyalt, ördögöt megismerni könnyű; embert, férfit, nőt nehéz; ifju leányt lehetetlen. Jókai.

A szerelem megfordított hidegletés; először forró, azután hideg. Kisfaludy K.

Kékül a föld, az ég sötét lesz; Szerelem szép ábrándja véges. De szende fényt derít reája, Emlékezetnek holdvilága.

Reviczky Gyula.

Tudod-e mi a szerelem? Lemondani mindenről, kiszakítani szivedből emlékeidet, odavetni szívet, diésőséget, a világot, egy asszonyért. Egy asszonyért minden reményidet s érezni, hogy az asszony való. Érezni e világ közepette, hol mindenki szenved, hogy boldog vagy; ismerni a csalfa emberek között egy szívet, mely hű fog maradni, tudni egy nyugpontot, melyen fáradva megpihenhetsz, ajkakat, melyek érted imádkoznak, szemeket, melyek csak neked nyílnak, egy lényt, melynek Istene vagy, mert boldogítád; egy világot, elkülönözve attól, melyben mások élnek, világot, melyben más életet élsz, más örömeket éldsz, más reményekben gyönyörködöl, s melyet karjaiddal átkulesolhatsz, mert kedvesebben áll előtted: ez a szerelem.

Eötvös.

Politikában nem a rokonszenv, hanem a becsületes érdek a legfő irányadó.

Deák.

Politikai pártok hasonlítanak a mágneshez; van egy oldaluk, mely vonz, és egy, mely eltaszit. Gr. Andrássy Gyula.

Ha az ember fiatal, olyan nagynak látja a világot; azt hiszi, hogy az mind tele van az ő barátaival, szeretőivel, alázatos szolgálival, a kiknek mind nincsen előbbvaló dolguk, mint az ő lába számára egyengetni az utat, őt magasztalni, karjaikon hordozni, szerelmükkel boldogítani és fejük felé emelni. Lassanként aztán mind összébb szorul a világ. Minden nap egy leckét veszünk, míg utoljára megtanuljuk, hogy az egész világ az otthon négy fala, s ami benne egyedül a miénk, az a nő, az anya és a gyermek.

Jókai.

Csendben s tiszta szándékkal véghez vitt jótétemények holtak, kik a sirban élnek, virágok, melyek a zivatart kiállják, csillagok, melyek soha le nem tűnnek. Talmud.

Sem kőtorony, sem rézből vert falak S szűk légű börtön, sem kemény bilincs A szellem erejét meg nem köthetik. Shakespeare.

Pünkösdi rózsám, szép virágom, Hervadva tűnő ifjuságom! Csodálva s busan nézlek én: Pompára oly hamar fakadtál,

Hogy azt az üdvöt, amit adtál, Amíg volt — észre sem vevém. Kozma Andor.

A sok tapasztalat, csak a férfiak ékesség. Mikszáth.

Két neme van a szépségnek, egyike a kecs, másika a méltóság: a kecs legyen a nőé, a méltóság a férfié. Cicero.

HIRDETÉSEK.

Gyarmatárú- és rövidárú-kereskedésben

két segéd

— egy fiatal és egy idősebb — kik jó eladók, alkalmazást nyerhetnek. Magyar, német és szerb nyelv tudása megkívánatik. Fizetési igény és bizonyítvány másolatok alulírotthoz intézendők.

Schaffer Sámuel

2-1

Erdevik (Szerém m.)

Pályázat tanítói állásra.

Militics községben lemondás folytán megüresedett római katolikus tanítói állásra pályázat hirdettetik. Ezen állás jövedelme: 1. a község pénztárából havonként előre fizetve 800 kor.; 2. törvényes ötödéves korpótlék; 3. 150 kor. lakáspénz, esetleg szabadlakás. Csak férfitanítók pályázhatnak. A kántori teendőkhöz jártasak előnyben részesülnek. Megkívánatik a magyar és német nyelvben való jártasság. A kellőleg felszerelt folyamodványok a militicsi róm. kath. iskolaszékre címezve **augusztus hó 15-ig** főtisztelendő Garay József esperes urhoz Doroszlóra küldendők.

Militicsen, 1905. július hó 23-án.

3-1

A militicsi róm. kath. iskolaszék

Elismert jó minőségek.

Nagy nyári occasio-eladás

holnap és a következő napokon

kivételes árakon

adatnak el a következő cikkek

Beck Gábor Géza

női és férfi divatruházában a Gólyához, Zombor, főutca, az ujttemplom mellett.

Divatkelmék 27 krtól felj.

Selyem 98 krtól feljebb.

Mosó és batiszt 14 krtól f.

Bluz és pongyola

Vászon és Schiffon

Nap- és esőernyők

Ágy- és asztalterítők

Női és férfi kész fehérnemű

Nyakkendők

Alsószoknyák, kötények

Fej- és zsebkendők

Női, férfi, gyermek harisnyák

Szalag és bőrövek

Fűzők.

3—2

Ezen rendkívüli olcsó el-
árusításra felhívja a cég a n. é.
vásárló közönség figyelmét.

Mintagyűjtemények nagy választékban,
kivánatra ingyen és bérmentve.

Rendkívülelőnyösvétel.

Kiadó lakások.

3 uri lakás **november hó 1-étől kiadó.** A lakások állanak: 2—2 utcai, 1—1 udvari és 1—1 előszobából, 1—1 konyha, 1—1 éléskamra, 2—2 padlás, 1—1 pince, 1—1 mosókonyha, 1—1 fűskamra és külön mindegyik lakáshoz huszfűtőlő, baromfi udvarból, továbbá 10 méter széles és 17 méter hosszú udvarból, mely konyhakertül felhasználható. 3—1

Értekezni lehet: **Tomcsányi Aladár** főispáni irnokkal (lakik Vitéz-utca 132. sz. alatt) a délutáni órákban.

3428/kig. 1905. sz.

Pályázati hirdetmény.

Gádor községében leköszönés folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázni öhajtókat, hogy képesítésüket igazoló szabályszerűen felszerelt, eddigi működésüket hatóságai bizonyítvánnyal igazoló kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 8-áig** benyujtsák.

Később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A községi jegyzői állás javadalmasa a következőkből áll:

1. Előleges havi részletekben fizetendő évi 1424 korona fizetés.

2. Szabad lakás és kerthasználat.

3. 2¹¹²² kat. hold föld haszonélvezete, mely ingatlan után az adót a község, az egyenértéki illetéket pedig a jegyző fizeti.

4. A jegyző által saját részére bevásárlandó fának a község általi ingyen fuvarozása.

4. Szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak.

Zombor, 1905. július hó 24-én.

T á r c z a y,
főszolgabíró.

591. szám.

1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 1904. évi Sp. II. 479/32. számú végzése következtében dr. Pataj Sándor ügyvéd zombori lakos javára Tuna Gusztáv zombori lakos ellen 500 kor. s járulékaik erejéig 1905. évi január hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2444 koronára becsült következő ingóságok u. m.: rőfös árúk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1905. évi V. 1736/14. számú végzése folytán 500 korona tőkekövetelés, ezek után járó 5% kamatai és eddig összesen 167 kor. 63 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Beck Gábor Géza üzletében leendő eszközésére 1905. évi augusztus hó 2. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zomborban, 1905. évi július hó 19-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház.

Az apatini utcában levő 4. számú ház, **elköltözés folytán, eladó.** Bővebbet dr. Thim Józsefnél **Apatinban.**

2—1

597. szám.

1905

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. törvényszék 1904. évi 12906. számú végzése következtében dr. Gaál István zombori ügyvéd által képviselt a zombori első önszegélyző szövetkezet javára Malesevits Alexandra és társai zombori lakosok ellen 1200 kor. és járulékaik erejéig 1905. évi február hó 22. én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1631 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butor és zongora nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1905. évi V. 3/4. számú végzése folytán 1200 korona tőkekövetelés, ennek 1904. évi augusztus hó 29. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 121 kor. 16 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban I. rendi alperes lakásán leendő eszközésére 1905. évi augusztus hó 8. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Zomborban, 1905. évi július hó 20-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

1750. szám.

kig. 1905.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyéhez tartozó Nádálja községe a község képviselőtestületének 1/1905. számú véghatározatával egy községi elemi népiskola és tanítói lak felépítését határozván el, ezen épület összes költségeit 14033 kor. 34 fillérben irányozta elő.

A felépítendő iskola és tanítói lakra vonatkozó műszaki iratok, előmérési költségvetés és árlejtési feltételek a vármegye törvényhatósági bizottságának 626/kgy. 1905. számú véghatározatával jóváhagyatván, az építkezés mielőbbi megkezdhetése céljából árlejtés hirdetetik és felhivatnak a vállalkozók, akik eme épület előállításában résztvenni öhajtanak, hogy **folyó évi augusztus hó 5-ik napjának d. e. 9 órájakor** Nádálja község tanácsstermében megtartandó árlejtésen jelenjenek meg.

Az építkezésre vonatkozó részletes árlejtési feltételek Nádálja község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Kelt Nádálján, 1905. július 18-án.

Az előljáróság.

2—1

Nagybecskerekéi m. kir. kincstári ispánság.

1910. szám.

1905.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a magy. kir. kincstár tulajdonát képező alább felsorolt községekben fekvő ingatlanok bérbeadása, valamint a m. kir. kincstár kegyurasága alá tartozó épületek javítása tárgyában az alant felsorolt helyeken és időben nyilvános árverés, illetve árlejtés fog tartatni, melyen úgy szó, mint írásbeli ajánlatok tehetők.

A zárt írásbeli ajánlatok 1 korona bélyeggel ellátva, lepecsételve, kellő felirattal és 10% bánatpénzzel felszerelve, az árverés megkezdéséig az árverés megtartásával megbízott kiküldött kezeihez adhatók be. Ezen ajánlatokban a megajánlott évi s holdankénti haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit ismeri és azoknak magát feltétlen aláveti.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérlői képességüket.

Oly kincstári bérlők, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik esőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkéselt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, mely összeget ajánlattevők az árverés megkezdése előtt letenni tartoznak.

Haszonbérbe adatni fog:

Nádalján, 1905. évi július hó 27-én délelőtt 11 órakor a községhezánál: Nádaljai Ferenc-esatárna halászati joga 1906. január 1-től 1909. évi december 31-ig 1201 korona kikiáltási árral.

Sajkásgyörgyén, 1905. évi július 27-én délután 4 órakor a községhezánál: Sajkás-

györgyei Velika Szlatina 54 h. 1237 □ öl 416 kor., Sajkásgyörgyei Bela Bara 51 h. 1125 □ öl 523 kor. kikiáltási árral; mindkettő 1905. október 1-től 1911. szeptember 30-ig terjedő időtartamra.

Titelen, 1905. évi július hó 28-án délelőtt 10 órakor a községhezánál: Titeli 128. számú volt telekkönyvi hivatalos épület 1905. október 1-től 1908. szeptember 30-ig 252 kor. kikiáltási árral.

Kerényen, 1905. évi július hó 29-én délelőtt 10 órakor a községhezánál: Alsópusztakulai nagysziget 3 h. 886 □ öl 120 kor., Alsópusztakulai kaszáló 44 h. 397 □ öl 2008 kor., Bányajárás I. dűlő 43 h. 1393 □ öl 2200 kor., Bányajárás II. dűlő 16 h. 66 □ öl 684 kor. kikiáltási árral, mindannyi 1905. október 1-től 1911. szeptember 30-ig.

Bácsgyulafalván, 1905. évi július hó 30-án délelőtt 8 órakor a községhezánál: Bácsgyulafalvai 290. házához tartozott külsőség 8 hold 300 kor., 329. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 53. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 116. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 121. házához tartozott külsőség 8 hold 250 kor., 283. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 267. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 213. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 214. házához tartozott külsőség 8 hold 251 kor., 468. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 333. házához tartozott külsőség 8 hold 258 kor., 401. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 428. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 443. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 227. házához tartozott külsőség 8 hold 220 kor., 256. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 24. számú Vilezek-féle telep 8 hold 800 □ öl 375 kor. kikiáltási árral; mindannyi 1905. október 1-től 1911. szeptember 30-ig terjedő bértartamra.

Csátalján, 1905. évi július hó 31-én délelőtt 10 órakor a községhezánál: Csátaljai Böde ritka kajla I. bérlet 10 hold 714 kor., II. bérlet 10 hold 180 □ öl 699 kor., III. bérlet 10 hold 691 kor., IV. bérlet 10 hold

657 kor., V. bérlet 6 hold 411 kor. kikiáltási árral, 1905. október 1-től 1911. szeptember 30-ig terjedő bértartamra.

Épület javításra vonatkozó árlejtések:

Dávodon, 1905. évi július hó 31-én délután 2 órakor a róm. kath. plébániánaknál: Dávodi róm. kath. templomnál szükségrendő javításokra 1626 kor. 55 fil. kikiáltási árral.

Gomboson, 1905. évi augusztus hó 1-én délelőtt 9 órakor a róm. kath. plébánián: Gombosi róm. kath. templomnál szükségrendő javításokra 742 kor. 96 fil. kikiáltási árral.

Dunabökenyén, 1905. évi augusztus hó 2-án reggel 8 órakor a róm. kath. plébánián: Dunabökenyi róm. kath. plébánia és templomnál szükségelt javításokra 839 kor. 60 fillér kikiáltási árral.

Haszonbéri feltételek a községek előjáróságánál, az épületjavításokra vonatkozó költségvetések az illető plébániahivataloknál megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1905. július hó 19-én.

Magy. kir. kincstári ispánság.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Bérbeadó üzlethelyiség.

A sziváci-ut 536. számú házamban egy **korcsma és üzlethelyiség, lakás** és egyéb mellék-helyiségekből álló helyiség, melyben jelenleg is egy igen jó forgalmu korcsma és vegyeskereskedés van, hason célra **f. évi november hó elsejétől** 3, esetleg több évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Frieberth Mihály
férfiszabó.

6-3

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE ==

Z O M B O R B A N

== A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN. ==

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

3300. szám.
fig. 1905.

Pályázati hirdetés.

A folyó évi június hó 8-án a járáshoz tartozó Bácsföldvár községben üresedésben levő és 600 korona — havi előleges részletekben kiszolgáltató — évi fizetés és 40 korona iroda-átalánnyal javadalmazott községi kézbesítői állásra hirdetés pályázati hirdetmény kellő eredményre nem vezetvén, a pályázati határidőt a község előjáróságának kérelme folytán **1905. évi augusztus hó 31-ig** ezennel meghosszabbítottam és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a fenti határidőn belül hozzám nyujtsák be.

A szerb nyelv tudása megkívántatik a megválasztandó a jegyzői irodában irodai teendőket is köteles végezni.

Obecse, 1905. évi július hó 19-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

2-1

Azonnal kiadó.

Két elegánsul berendezett szoba 1, esetleg 2 ur részére azonnal kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatal. 6-3

Hirdetés.

Alulírottak közhirre tesszük, hogy a Kossuth Lajos-utában Hemm Antal címe alatt létező borbélyüzlet berendezése iránt nevezett Hemm Antal ellen jogviszony megállapítása iránt keresetet indítottunk, s hogy az üzleti helyiségnek 1908. évi május hó 1-ig terjedő időre mi vagyunk a bérlői.

3-2

Tisztelettel

Pszotka József és neje.

2219. szám.
fig. 1905.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

A kulai járáshoz tartozó Kiskér községben lemondás folytán üresedésbe jött községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hivatalomhoz **folyó évi augusztus hó 24-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve érkezetteket figyelembe venni nem fogom. Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Készpénz fizetés 800 korona a községi pénztárból.

2. Látogatási díj 40 fillér, egyszerű műtét 80 fillér, nagyobb műtét és elléknél segédkezés 2 kor., bizonyítvány kiállítása szavatossági főhibáknál 2 kor., egyéb bizonyítvány 1 kor., magánügyben boncolás ló és szarvasmarha után 2 kor., egyéb boncolás 1 korona.

Kula, 1905. július 20.

Dr. Széhenyi Tamás,
főszolgabíró.

2-1

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

Érdem jelél.

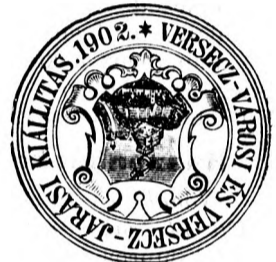

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és díszműbádogos. 20-15

Ajánlom kitűnő minőségű saját szerkezetű szőlőpermetezőimet, melyekből **14 év óta** körülbelül **20000** drb van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű szőlőoltó gummiszalagokból és mindennemű permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pontosan eszközölködnek. * Régi permetezők becserelelnek. * Kölcsönképen használható szerkezetű permetezők kiadatalnak.

Minden darabért

2 évi jótállás!! Bajai-út 11.

ZOMBOR, Bajai-út 11.
BACSKA.

Minden darabért

2 évi jótállás!!

➔ ➔ Viszontelárúsítóknak külön megegyezés. ➔ ➔